

Jordnødkager og Linskager som Fedefoder.

Jordnødkagen er en Oliekage, der kun i faa Aar har været kjendt her i Landet. Det Frø, hvoraf den presses, voxer paa en Bølgplante (*arachis hypogæa*), der dyrkes i Frankrig og i Udseende har nogen Lighed med en Lupin. Bølgene, der sidde meget lavt, bøje sig før Modningen ned i Jorden. Frøene, der i Størrelse ligne Rødder, høstes altsaa i Jorden, og det er denne Ejendommelighed, der har givet Planten og dens Produkter deres mest almindelige Navn. Oliekagerne, som vindes af disse Rødder, udmærke sig ved at være særdeles rige paa Æggehvide-stoffer. Gode, stalfrie Kager indeholde omtrent $\frac{1}{3}$ mere Æggehvide end samme Vægt Linskager. Deres Pris noteres lidt billigere end Linskagernes. Dersom de i Næringsværdi vare mindst lige saa gode som sidstnævnte, vilde de være at foretrække, især fordi de have en større Gjødningsværdi.

Da dette Spørgsmaal maatte antages at kunne faa ikke ringe praktisk Betydning for Kvægfedningen paa de danske Sukkerfabrikkers Landbrug ved Odense, foretoges allerede i Vinteren 1874/75 nogle Fodringsforsøg med disse Kager, men disse første Forsøg førte af forskjellige Grunde ikke til bestemte Resultater. De anvendte Forsøgsdyr vare ikke tilstrækkelig ensartede, og de benyttede Kager mindre gode. De vare ikke

ganste stalfri, indeholdt Fæhaar, hidrørende fra de Sække, hvori de vare pressede, og vare gamle. Det viste sig dog ikke forbunden med stor Banffelighed at faa Studene til at æde disse Kager, og anvendte i en Mængde af ikke over 2 Pd. daglig pr. Stud syntes de ikke at virke uheldig paa Fordøjelsen; men da man forsøgsvis til enkelte Dyr gav dem i en Mængde af 4 til 6 Pd. daglig pr. Styk, frembragte de Afføring og Tab af Fedelyst. De anvendtes derfor senere mere sparsomt og mest til Trækstude, og syntes i den til disse Dyr anvendte Foderblanding at vise en heldig Virkning.

Det følgende Efteraar lykkedes det at fortsætte de afbrudte Forsøg med en Fødnødfage af en langt bedre Beskaffenhed. Den var fuldstændig fri for Skaller og indblandede Fæhaar, frisk og sød af Lugt og Smag. Dyrene aad den med lige saa stor Begjærighed som friske Linkager. Udtagne Prøver af de anvendte Kager viste efter Analyse af B. Stein d. 23/12 1875 følgende Indhold:

	Æggehvide	Fedt.	svarende til Kvælstof.
Affskallede Fødnødfager fra			
Karel, Hirschberg, Igeho	39 %	10,9 %	6,24 %
Linkager fra Odense Olie-			
mølle	28,5 -	12,8 -	4,56 -

Det er med disse Kager at nedenstaaende Fodringsforsøg er udført. Som Forsøgsdyr benyttedes 12 magre jydsk Stude, der vare indkjøbte paa Give Marked (mellem Vejle og Varde) d. 5te Novbr. og kom til Sukkerfabrikkernes Ejendomme ved Odense den 7de Decbr. 3 December Maaned var Foderet ens for alle Dyrene. De fik, foruden Straa og Koeaffald efter Behag, daglig pr. Styk 1 Pd. Linkager, 1 Pd. Fødnødfager og 1 Pd. Hvedeklid. Fra 1ste Januar indtil 22de Maj, da Studene folgtes i fed Tilstand, var Foderet ens for alle Dyr, kun at nogle Pund af de Linkager, som anvendtes til 1ste Hold Stude, for de andre Studes Vedkommende erstattedes af samme Vægt Fødnødfager saaledes som det sees af heststaaende Tabel. Foruden de anvendte Kager bestod alle

	1fte guld.				2det guld.				3die guld.			
	5 Rindageflude.				5 Jordnødf. flude.				2 ringefte Gtude.			
	Rindager.	Jordnødf.	Silvært.	Silvært.	Rindager.	Jordnødf.	Silvært.	Silvært.	Rindager.	Jordnødf.	Silvært.	Silvært.
	Foder og Silvært pr. Dag og Gtuf.											
3 Januar	2	2	1,74	2	2	2	2,61	2	1	2	1,86	2
” Februar	3	2	1,78	2,38	2	2	2,15	1,75	2	2	1,65	2
” Mars	4	3	0,89	1,02	3	3	1,08	1,39	2	2	1,39	1,24
” April	4	3	2,03	1,48	3	3	0,96	1,10	2	2	1,10	1,24
” Maj	4	2	0,64	1,48	2	2	1,48	1,63	2	2	1,63	1,63
Daglig Silvært i 143 Febrer- bage			1,46				1,64				1,52	

Dyrenes Foder i hele Fødningsperioden af Røeffald og Straa, faameget de vilde æde, samt 2 Pd. Hvedeklid daglig pr. Stk. Fra 1ste Maj fik de desuden 2 Pd. Svinemel og en lille Gidt Hø. I Gjennemsnit vejede Dyrene, da Forsøget begyndte, næsten 800 Pd. pr. Stk, men der var naturligvis en Del Forskjel paa dem. De 5 Stude, som kun fik Linkager, vare gennemgaaende bedre Stude end de 5, som fandtes i andet Hold, der var mindre, mere kantede og magrere Dyr. De to Stude, der udgjorde 3die Hold, vare to Dyr, som ved Forsøgets Begyndelse viste sig at være de mindst trivelige.

At Jordnødfager virke afførende, hvilket som sagt allerede var iagttaget forrige Aar, viste sig atter iaar og strax ved dette Forsøgs Begyndelse, thi Jordnødfagestudentenes Extremiteter udtømtes gennemgaaende i en mere flydende Tilstand end Linkagestudentenes. Man overraskedes derfor ikke lidet ved at se Resultatet af Vejningen efter 1 Maanedes Forløb, thi det viste sig, at Jordnødfagestudentene desuagtet vare voxede fra $\frac{1}{3}$ til henved Halvdelen mere end Linkagestudentene. Senere blev Forskjellen vel noget mindre og i den Periode, hvor der gaves 3 Pd. Jordnødfager, vandt Linkagestudentene et lille Forspring, som de dog atter tabte i sidste Maaned, da Anvendelsen af Jordnødfager paany indskrænkedes til 2 Pd. I Gjennemsnit for hele Fødningsperioden beløber den daglige Forskjel i Tilvæxt sig til 0,18 Pd., der i 143 Dage giver lidt over 25 Pd., hvis Værdi maa ansættes til mindst 30 Ore pr. Pd. eller Kr. 7,50 for hver Jordnødfagestud, i hvis Gjødning og Urin der derhos skulde findes omtrent $5\frac{1}{2}$ Pd. mere Kælstof end i Linkagestudentens. Da man med Forsæt har valgt 5 mindre gode Stude til Jordnødfageforsøget, anseer jeg det for utvivlsomt, at dersom begge Hold Stude ved Forsøgets Begyndelse havde været lige gode, vilde de fundne Tal have stillet Jordnødfagerne i et endnu heldigere Lys. Dette synes ogsaa tydeligt, naar man efter Tabellen drager de 2 ringeste Stude med ind i Sammenstillingen. De i Marts og April fundne Middeltal synes afgjort at tale for, at Jordnødfagerne ikke bør anvendes

i større Mængde end 2 Pd. daglig. Kort før Forsøget sluttedes, bleve Studene bedømte af en Slagter, hvis Erklæring gik ud paa, at skjøndt Linkagestudene vare de bedst byggede Stude, saa var det afgjort, at Jordnødfagestudene vare de fedeste.

I den benyttede Foderblanding har 2 Pd. Jordnødfager altsaa viist sig værdifuldere end samme Vægt af Linkager, men hvor Jordnødfagen er benyttet i større Mængde, har Linkagen hævdet sin gamle velkjendte Egenstabs som Fedefoder, nemlig, at den kan gives i store Portioner uden at forstyrre Fordøjelsen.

Bolbro pr. Odense, den 7de Juli 1876.

R. Fenger.

E. S. Vore store Foderstofhandlere falbyde nu gennemgaaende Foderstoffer efter garanteret Analyse. En saadan afgiver en udmærket Hjælp til et Foderstofs Burdering, men Analysen alene afgiver ikke Garanti for, at man faaer et godt Foderstof. Det vil være de fleste Landmænd bekjendt, at fedtholdige Foderstoffer, f. Ex. Palmemel, selv om de ikke synes mugne, og som udbydes efter meget gode Analyser have været af en saadan Besskaffenhed, at Kreaturerne ikke ville æde dem. Det er sandsynligt, at Marsagen ofte er den, at et saadant Foderstof har været gjemt forlænge. Vilde man tage et haardt bagt Brød og gemme det paa et tørt Sted i et Aar eller længere, kunde det maaste lykkes uden at Brødet skimlede, og der maatte af et saadant tørt Brød kunne fremstilles en meget god Analyse, men forsøgte man at spise det, vilde Smagen sige os, at det havde ophørt at være et godt Næringsmiddel. Skulde noget lignende ikke være Tilfældet med gamle

Oliekager? I saa Fald maatte man forlange oplyst, hvor gammel en salbudt Oliekage er? Bed at tage sine Foderstoffer fra nærliggende Møller eller Fabrikker, hvis Raaproducter og hele Fabrikation af det paagjældende Foderstof Landmanden let kan gjøre sig bekendt med, vil han i Reglen kunne skaffe sig friske og uforfalskede Varer. Vore Oliemøller kunne indføre Jordnødder og alle Arter af Oliefrø toldfrit, medens der paa indført Olie hviler en Told af 2 $\frac{1}{2}$ pr. Pbd. Dersom Olien af indført Frø kan finde Affætning her i Landet, nyder den indenlandske Oliemølle altsaa en Toldbestyttelse af 2 $\frac{1}{2}$ pr. Pbd. Dette synes at indeholde en Opmuntring for Oliemøllerne til at forøge deres Produktion samtidig med at de kunne forsyne de Landmænd, som sætte Pris paa det, med en god og frisk Kage fra første Haand.

R. F.
